

Ko Te Kahiti Tuturu Mo. Aotearoa, me te Waipounamu.

No [unclear: 5.] Maungakawa, Kemureti Waikato, A. & W (N.Z.) Hepetema 20, 1898

TE KII "RUNANGA" i whakapumautia i te 27 o nga ra o Akuhta, 1893, A, i [unclear: Panuitia] i te 25 o nga ra o Mei, 1894, Kia tu he Kooti Whakawa Whenua Maori Motuhake i r[unclear: a]re i te mana o te Kiingitanga, me te rangatiratanga o Aotearoa, me te Waipounamu.

A, ko te mana o nga whakahaerenga katoa o taua Kooti; me te haere i raro i nga Ture kei raro i te Minita Tumuaki o nga Kaiwhakarite Whakawa Whenua maori, me nga Minita o nga whenua o te Karauna me nga Whenua hoki o te Iwi.

W. T, TAINGAKAWA TE WAHAROA

Tuamaki o te Kiingitanga.

Tari o te Kiingitanga, Te Kauhanganui,
Maungakawa, Kemureti Hepetema 20, 1896.

HE PANUITANGA KI NGA IWİ O AOTEAROA ME TE WAIPOUNAMU.

Kia Rongo nga Iwi e noho i nga Motu e rua nei, ara, i Aotearoa, me te Waipounamu. "No te mea" I whakahaua e (Kiingi Tawhiao Te Ahauoterangi Potatau Te Wherowhero) i roto i tona Kaunihera i Te Kauhanganui o Aotearoa, me te Waipounamu; kia whakawakia nga whenua o nga Iwi Maori e nga Kaiwhakawa i whakaturia nei e te Kawanatanga o Te Kiingitanga o te Iwi Maori.

NA, I TE MEA E WHAI HONORE ana ahau i roto i te Kaunihera o te Kiingi, koia ahau ka Panui atu nei kia koutou e nga Iwi—"Kua Whakamana a AREMETE TE PAEAHU" kia Tu ia hei Rehita" mo taua Kooti Whakawa Whenua Maori, i raro i te MANA o Kiingi TAWHIAO Na, He whakaatu tena kia koutou,—Ko nga PUKAPUKA TONO KOOTI WHAKAWA WHENUA MAORI ME Tuku atu ki a ia ki Maungakawa Kemureti.

W. T. TAINGAKAWA TE WAHAROA

Tumuaki o te Kiingitanga.

Mo "Etehi Rarangi O Te Ture"

- I muri i te whakataunga a te Kooti e watea ana i te Ture te toru marama hei whakaarohanga ma te hunga i pa he mate kia ratou, i runga i te whakataunga a te Kooti.
- I whakapuaretia taua toru marama hei huarahi mo te hunga e hiahia ana kia whakaarahia ano he whakawa tuarua mo taua whonua.
- Ki te hipa nga marama e toru; ka Hiiritia ki te Hiiri o te Kiingitanga ki runga i te pukapuka whakataunga a te Kooti, heoi hei tino whakapumautanga tena, e kore e tika kia haere mai tetahi Iwi, Hapu, Tangata ranei, ki te whakararuraru i taua whakataunga a muri atu.
- E toru whakaarahanga whakawa mo to Kereeme kotahi kei te wha ka mutu.

Hon. M. Te Pokaitara.

M. T. Whakawa whenua maori.

Tari whakawa whenua.

Maungakawa, Kemureti Hepetema 29 1896.

Kooti Whakawa Whenua Maori, Ki

Waiwarawara. "Ture Whakarotanga Whakawa Whenua Maori, o te tau, 1896"

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ka tn te Kooti Whakawa Whenna Maori, ki Waiwarawara a te 17 o nga ra o Noema, 1896; te whakawakia ai to take o te tono a nga tangata no ratou nga ingoa o muu nei i te rurungi tuntahi o te Kupu Apiti e mau i raro iho nei, ki nga piihi whenua e mauna i te rarangi tuarua, me te takiwa, ko nga rohe kei te rarangi tuatoru.

Ko nga tangata katoa e whai take paanga ana ki ana whenua, me haere ki Waiwarawara a te ra e mau iho i runga ake nei. Ki te oti te whakawa, ka puta te kupu whakatau a te Tiatiki te hunga i kitea te tika e te Kooti ki runga i aua whenua. A, ko to ratou tika ka tiakina tonutia e Te Kawanatanga o te Kithagitanga o Aotearoa, me te Waipounamu, mo ratou, mo o ratou Uri, mo o rutou Whakatupuranga i muri ia ratou.

Aremete Te Paeahu
Rehita Whakawu Whenua.

TARI WHAKAWA WHENUA MAORI.
Maungakawa, Kemureti, Hepetema 29, 1896.

(KUPU APITI)

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1893"

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai kei te nohoanga o te Kooti whakawa whenua ki Maungatautari takiwa o Kemureti a te 12 o. nga ra o Hanuere 1897, te whakawakia ai te take o te tono a nga tangata no ratou nga ingoa o mau nei i te rarangi tuatahi o te kupu Apiti e mau i raro iho nei ki ngu Piilri whenua e mau na nga ingoa i te Rarangi tuarua me te takiwa ko nga Rohe kei te rarangi tuatoru.

Ko nga tangata katoa e whai tako paanga ana kia aua whanua me haere ki Maungatautari, a te ra e mau iho i runga ake nei. Ki te oti te Whakawa ka puta to kupu whakatau a to Tiatiki te hunga i kitea to tika e te Kooti ki runga i aua whenua. A, ko to ratou tika ka tiakina tonutia e te kawanatanga o te Kiingitanga o Aoteuroa me to Waipounamu, mo ratou mo o ratou Uri, me o ratou whakatupuranga i muri i a ratou.

N. Aremete Te Paeahu. Rehita Whakawa Whenna.

Tari Kooti Whakawa Whenua
Maungakawa Kemureti Hepotema 29 1896.

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1906."

He panuitanga tenei kia mohiotia ai ka noho te Kooti Whakawa Whenua. Maori ki Maungatautari a te 12 o nga ra o Hanuere, 1897; ki te whakawa, ara, ki te uiui i nga tikanga mo runga i nga tero a nga tangata no ratou nga ingoa e mau na i te rarangi tuatahi e te "Kupu Apiti" e mau i ruro iho nei, ki nga piihi whenua o nga tangata kua mate; e mau na te ingoa i te rarangi tuarua, ko nga ingoa o nga whenua kei te rarangi tuawha.

Ko nga tangita e tino tika aa nga whenua o nga [unclear: turgatu] kua mate, me haere ki Maungatautari. Ki te oti te whakawa, ku puta te "kupu whakatau" a te tiati ki te hunga i kitea te tika e te Kooti ki runga i ana whenua. A, ko to ratou tika ki runga i aua whenua, ka tiakina tonutia e Te Kawanatanga e te Kiingitanga e Aotearoa, me te Waipounamu; mo ratou, mo ratou Uri, me o ratou whakatupuranga i muri ra ratou.

N. Aremete Te Paehau Rehita whakawa whenua Maori.

Tari Kooti whakawa whenua.
Manugakawa Kenuireti Hepetoma 29 1896

(KU PU APITI)

He Tono Whakawa Whenua i raro i te Ture o te tau 1893,

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai kei te nohoanga o te Kooti whakawa whenua ki Maungakawa takiwa o to Kauhanganui, a te 30 o nga ra o Maehe 1897 te whakawakia ai, te take o te tono a nga tungata no ratou nga ingoa e mau nei, i te Rarangi tuatahi o to kupu Apiti e mau i raro iho nei, ki nga Piihi whenua o mauna nga ingoa i te rarangi tuarua me te takiwa, ko nga Rohe kei to rarangi tuatoru.

Ko nga tangata katoa e whai take paanga ana ki aua whenua mo haere ki Maungakawa a te ra e mau iho i runga-ake nei. Ki te oti te whakawa ka puta te kupu whakatau a to Tiati ki te honga i kitea te tika e te Kooti ki runga i aua whenua. A, ko te ratou tika ka tiakina tonutia e te Kawanatanga o te Kiingitanga o Aotearo me te Waipounamu mo ratou me o ratou Uri, me o ratou whakatupuranga i muri ia rotou.

N. Aremete Te Paehau
Rehita Whakawa Whernua

TARI Whakawa Whenua,
Maungakawa Hepetema 20, 1896.

(KUPU APITI)

He Tono Whakawa Whenua i raro i te Ture o te tau 1893,

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai kei te nohoanga o te Kooti whakawa whenua ki Maungakawa takiwa o te Kauhanganui, a to 30 o nga ra o Maehe 1897. te whakawakia ai, te take o te tono a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei, i teo Rarangi tuatahi o to kupu Apiti o mau i raro iho nei, ki nga Piihi whenua e mauna nga ingoa i te rarangi tuarua mo te takiwa, ke nga Rohe kei te rarangi tuatoru.

Ko nga tangata katoa e whai tuke paanga ana ki aua whenua me haere ki Maungakawa a te ru e mau iho i runga-ake nei. Ki te oti to whakawa ka puta te kupu whakatau a te Tiati ki te hunga i kitea to tika e te Kooti ki runga i aaa whenua. A, ko to ratou, tika ka tiukina tonutia o te Kawanatanga o te Kiingitanga o Aotearoa mo te Waiponaumu mo ratou me o ratou Uri, me o ratou whakatupuranga i muri ia ratou.

N. AREMETE TE PAEAHU
Rehita Whakawa Whenua

TARI Whakawa Whenua,
Maungakawa Hepetena 29, 1896.

(KUPU APITI)

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1893"

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai ka noha te Kaoti Whakawa Whenua Maori ki Maungakawa a te 30 o nga ra [*unclear: a*] Muehe 1897, [*unclear: o*] reira whakarangona ai te tikanga o nga tono a te Hanga e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tutatahi e mau i te kupa Apiti i raro nei ke te ahua o nga tono kei to rarangi tuarua.

Ko nga tangata katoa e whai take paanga ana ki ana Tono Hea, Taonga, Wawahi, me haere ki Maungakawa a te ra, e mau iho i runga ake nei, Ki te oti te whakawa, ka puta te kupu whakatau a te Tiati ki te hunga i kitea te tika e te Kooti ki runga i aua Tono, A, ko to ratou tika, ka tiakina tonutia e Te Kawanatanga o te Kiingitanga o Aotearoa, me te Waipounamu, mo ratou, mo o ratou Uri, me o ratou Whakatupuranga i muri ia ratou.

AREMETE TE PAAHU Rohita Whakawa Whenua.

Tari Whakawa Whenua Maori.

Maungakawa, Kemureti, Hepetema 29, 1896.

(KUPU APITI)

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1893"

HePanuitauga tenei ki a mohiotia ai, ka tu te Kooti Whakawa Whenua Maori ki Maungakawa, a te 80. o nga ra o Maehe, 1897. te whakawakia ai, te take o te tono a nga tangata no ratou nei nga ingoa, e mauna i te rurangi tuatahi o te Kupu Apiti e mau i raro iho nei ki nga Piihi whenua o nga tangata kua mute e mauna i te rarangi tuarua, ko nga ingoa o nga whenua, kei te rarangi [*unclear: tuawha*].

Ko nga tangata e tino tika ana ki nga whenua o nga tangata kua mate, mo haere ki Maungakawa Ki te oti te whakawa, ka puta te "kupu whakatau" a te tiati ki te hunga i kitea te tika e te Kooti ki runga i aua whenua. A, ko to ratou tika ki runga i ana whenua, ka tiakina tenatia e Te Kawanatanga o te Kiingitanga o Aotearoa, me te Waipounamu; mo ratou, mo ratou Uri, me o ratou whakatupuranga i muri ia ratou.

N. AREMETE TE PAAHU
Rehita whakawa whenua Maori.

Tari Kooti whakawa whenua Maori.

Maungakawa Kemureti Hepetema 20 1896

(KUPU APITI)

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1806"

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ka tu te Kooti Whakawa Whenua Maori ki Otuawahia takiwa o Tauranga a te 14 o nga ra o Tihema i te tau 1896. Te whakawakia ai te take o te tono a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i to Rarangi tuatahi o te kupu Apiti e mau i raro iho nei, ki nga Piihi whenua e mau na nga ingoa i te rarangi tuarua me to takiwa, Ko nga rohe kei te Rarangi tuatoru.

Ko nga tangata katoa e whai take paanga ana ki aua whonua me haere ki Otuawahia a te ra e mau iho runga

ake nei. Ki te oti te ehakawa ka puta te kupu whakatau a te Tiat i te hunga i kit en te tika e Kooti ki runga i au a whenua, A, ko to ratou tika ka tiakina tonutia e te Kawanatanga o te Kiingitanga o Aetearoa me te Waipounamu mo ratou mo o ratou Uri me o ratou whakatupuranga i muri i a ratou

N. AREMETE TE PAEARU
Rehita Whakawa whenua Maori.

Tari Whakawa whenua Maori.
Maungakawa Kemureti Hepeteina 29.1893.

(KUPU APITI)

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1893

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ka tu te Kooti Whakawa Whenua Maori ki Maketu i te takiwa o Kawhia a te 17 o nga ra o Pepuere, 1897. Ko reira whakarangona ai te tono a te tangata e mau nei tona ingoa i te kupu Apiti i te rarangi tuatahi i raro nei.

E tono ana ki a whakaorua nga ingoa ki te whenua, e mau nei i te rarangi tuarua, ko nga ingoa o nga tangata kei te rarangi tuatoru.

N. AREMETE TE PAAHU
Rehita Whakawa whenua Maori.

Tari Kooti whakawa whenua Maori.
Maungakawa Kemureti Hepetema 29 1896.

(KUPU APITI)

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1893

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1893

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ka tu te Kooti whakawa whenua Maori ki Maungakawa, a te 30. o nga ra o Maehe 1897. Te whakawakia ai, te take o te tono a nga tanga ta no ratou nga ingoa e mauna i te Rarangi tuatahi o te kupu Apiti e mau i raro iho nei ki nga Piihi whenua o nga tangata kua mate e mauna i te Rarangi tuarua, ko nga ingou o nga whenua, kei te Rarangi tuawha.

Ko nga tangata e tino tika ana ki nga whenua o nga tangata kua mate, me haere ki Maungakawa. Ki te oti te whukawa, ka puta to "kupu whakutau" a te Tiat i te hunga i kitea te tika e te Kooti ki runga i ana whenua. A. Ko to ratou tika ki runga i ana whenua, ka tiakina tonutin e te Kawanatanga o te Kiingitanga o Aotearoa me te Waipounamu, mo ratou, mo o ratou Uri, me o ratou whakatupuranga i muri i a ratou.

N. AREMETE TE PAAHU
Rehita Whakawa Whenua Maori.

Tari Kooti Whakawa whenua Maori.
Maungakawa Kemureti Hepetema 20 1896.

"Ture Whakawa Whenua Maori o te tau 1893

He Panuitanga tenei kia mohiotia ai kei te nohoanga o te Kooti ki o Otuawahia a te 14. o nga ra Tihema 1896. Te whakarangona ai te tikanga o te tono a te tangata e mau nei te Ingoa i te rarangi tuatahi i raro nei. Ki nga Piihi whenua e mau nei i te rarangi tuawha, ko te Ingoa o te tangata mate kei te rarangi tnarua.

N. AREMETE TE PAEAHU
Rehita whakawa Whenua Maori.

Tari Kooti Whakawa Whenua Maori.
Maungakawa Komureti Hepetema 29, 1896.

Whakanukuhanga. o Te Kooti Whakawa Whenua Maori,I OTA WHIWHI I TE TAKIWA O TAURANGA. "Ture Kooti Whakawa Whenua Maori 1894." Panuitanga

Tari Keeti Whakawa whenua Maori, Maungakawa.

He Panuitanga tenei kia mohiotia ni ke te tone Whakawa tunrua mo Ruamauha Poruka, me o Tumoko Poraka, i panuitia ra ki te Kahiti (Nama 4) o te 15 o nga ra o Hurae, 1896 ka mahue ake nei. A, i runga i te rarurutanga ka roa haere. Kati ka whakaaturia atu nei o ahau kia koutou, ko aua Keehi i panuitia kia ta ki Otawhiwhi, ka nukuhia atu ki Otuawahia a to 14 o nga ra o Pihema, 96; Ke nga tangata katoa e whai paanga ana ki aua Tono, me haere ki reira a taua ra.

He whakamaramatanga tenei ma to Tono a Eru-kaka o mau i te peeti 7 Kohatupapanui, i te nama 9 o nga tono whakawa o tonei Kahiti. Ko te ingoa o te whenua mo te takiwa, ara, Morena-whira, e tata ana ki Maunga kawa takiwa o te Kauhanganui. Ko tena tikanga ko Kohatu-papanui, kei te takiwa o Tauwhare.

AREMETE TE PAEAHU.
Rohita Whakawa Whenua. Maori.

Te Kauhanganui Maungakawa Hepetema 29. 1896.

He Kupu atu ki nga Iwi ki nga Hapu me nga tangata katoa, o nga Motu o rua nei, Aotearoa me te Waipounamu. Ki te takua mai a koutou Pukapuka tono Whakuwa Whanua ki tenei Tari, Whakauturia tahi tia mai te Wahi hei Tuunga, mo te Keeti o aua whenua ka whakawakia na. Kia marama ai te Panuitanga o aua tono Whakawa.

N. Pokaitara.
Miaita Tumuaki W. W. Maori.

Tari o te Kiingitanga Te Kauhanganui.
Maungakawa Kemureti, i te takiwa o Waikato Hepetoma 29. 1896.

KIA mohio ai koutou kua Tu a Tiwai Paraone, Hei Tumuaki mo nga kai whakawa i raro i nga tikanga o te Ture o te Kiingitanga ko nga tono katoa me tuku mai kia Tiwai Paraone kei Waiwarawara, Miranda.

Na Te Pokaitara Te Hiakai.

HE PANUITANGA.

Te Kauhanganui Maungakawa, Hepetema 29; 1896.

HE KUPU atu ki nga Iwi ki nga Hapu me nga Tangata katoa o nga metu e rua nei, Aotearoa mo te Waipounanu. Ki te tukua mai a koutou pukapuka Tone Whakawa me o koutou Whenua ki tenei Tari, kia marama te tahituhi mai. Tuhia ano nga ingoa o nga Roho o te Whenua, Mehemea he whenua no te Tangata mate kia marama ano te tuhi i te ingoa o taua tangata i mate me nga ingoa o ana whenua, mehemea ranei he taonga o taua tangata i mate-ra, kia marama ano to tuhi kia marama hoki te tuhi mai i te ingoa i nga ingoa ranei o nga tangata e Tono ana i ana whenua kia Whakawakia me o te tangata mate hoki me ona whenua me ona taonga hoki e Tonoa ana kia Whakawakia Kia marama ta koutou tuhituhi kia marama ai hoki ana panuitia atu ki te Kahiti W. W. MAORI O AOTEAROA.

M. H. T. POKAITAHA
Minita Tumuaki Whakawa Whenua

Tari o te Kiingitanga, te Kauhanganui Maungakawa Kemureti i te takiwa o Waikato, Hepetema 29, 1896.

He WHAKAATU tena Kia koutou katoa e nga Iwi. Ko nga Whenua katoa e hiahiatia ana kia Riihitia i raro i nga tikanga o te ture e te Kiingitanga e te Iwi Maori o Aotearoa me to Waipounanu, mo tuku atu nga pukapuka whakaatu i to koutou Whenua mo to koutou hiahia kia Riihitia mo nga pukapuku putai mo nga tikanga katoa atu o taua mahi ki a te Hon. A. P. Rongowhitiao Ko Ia te Minita o rete i te Kawanatanga me taua mahi Ko Ia hoki te Minita o nga Whenua e te Karuuna me nga Whenua o te Iwi, maana hoki e haina tona ingoa kia mau rawa ki raro i nga pukapuka mo nga mahi pera ka mana ai ana Riihi i rare i nga tikanga e te Tare.

T. TANA TAINGARAWA TEWAHAROA
Tumuuki o te Kiigitunga.

He Whakaata tenei naku ki a koutou kua tukua e ahau taku Panuitanga ki te Nupepa Pakeha no tetahi wahi o te Ture, He whakaatu naku ki nga Pakeha e noho ana i te taha Rawhiti o te awa o Waikato. Puta noa ki [unclear: Piako], Waihou, me Patetere, kei to I e onga ra o Oketopa nei, ka ara te Kaunihera Maori, hei whakahaere i nga rururara e pa ana ki nga Takiwa Maori kua whakahuatia nei. Ko nga Memu o taua Kaunihera Maori, e 40. Ko to ratou Tiamana ko Te Whitu Huakatoa. Te Initia Whakuhaere o nga mahi, ke Te Ua Karunama te Tarehu Tahatika te Waitangi.— Ko taku whakaaturanga tena kua tukua

TANA TAINGAKAWA TE WAHAROA.

HE Whakaaturanga tenei ki a ronge ki a mohio hoki koutou, koa Tu a Te Meke Keepa te Arero, hei Tei Pii mo te Aroha, ka tuea e ia nga mahi o te Turo te mahi, otira, ko nga Hara nanui e pa ana ki te tangata, e tueu au ia te Hiki, ki a noho marire to Kai Whakarito Whakawa Tuturu, ka whakarite ai to Ture, aua hara pera

T. T. TAINGAKAWA WAHAROA.

HE Whakaaturanga tenei ki a ki a mohio hoki koutou kua Tu-u

"a te Rua Tuhapari:— o Maangatantari.

" a Epiha te Kaukiru: — o Matata.

"a Tuni Rongokare:— o Te Araha.

Hei Atehu, mo nga Koati W. W. Maori, I raro nei i nga tikauga o tenei Ture.

T. T Tangakawa Te Waharoa.

I taia I ronga i te mana e te Kangitanga e T, Wire Karema rana ko K. Hena Tio, Nusalutesalutea. Maunkawa Keti. H 2